ROCZNIK LUBUSKI

52 ARCHIWUM: MIEJSCE PAMIĘCI – PAMIĘĆ MIEJSCA

ROCZNIK LUBUSKI

LUBUSKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE
WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH
UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

ROCZNIK LUBUSKI
Tom 52, część 1

ARCHIWUM: MIEJSCE PAMIĘCI – PAMIĘĆ MIEJSCA

Pod redakcją
Tomasza Nodzyńskiego,
Doroty Szagun

Zielona Góra 2026

REDAKTORKA NACZELNA
Ewa Bochno

ZASTĘPCA REDAKTORKI NACZELNEJ
Dorota Bazuń

SEKRETARZ/REDAKTORKA STATYSTYCZNA
Edyta Mianowska

RADA NAUKOWA
Klaus Boehnke, Mirosław Chałubiński, Leszek Gołdyka,
Sinan Tankut Gülhan, Bogdan Idzikowski, Zbigniew Izdebski,
Krystyna Janicka, Tomasz Jaworski, Zbigniew Kurcz, Janusz Mucha,
Margarida Pocinho, Kazimierz M. Słomczyński, Martin Strouhal,
Zdzisław Wołk, Maria Zielińska.

RECENZENCI
Lista recenzentów dostępna na www.roczniklubuski.uz.zgora.pl

REDAKCJA WYDAWNICZA
Aleksandra Kurzawa

SKŁAD KOMPUTEROWY
Gracjan Głowacki

KOREKTA ARTYKUŁÓW I ABSTRAKTÓW
W JĘZYKU ANGIELSKIM
Urszula Paradowska

ISSN 0485-3083

Pierwotną wersją czasopisma jest wersja papierowa.
Rocznik Lubuski jest indeksowany w bazach:
CEJSH, ERIH PLUS

Elektroniczna wersja: www.roczniklubuski.uz.zgora.pl

Wydanie publikacji zrealizowano
przy pomocy finansowej
miasta Zielona Góra

© Copyright by Lubuskie Towarzystwo Naukowe
© Copyright by Wydział Nauk Społecznych Uniwersytet Zielonogórski

DRUK
Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego
65-246 Zielona Góra, ul. Podgórna 50, tel./faks (68) 328 78 64

SPIS TREŚCI

Tomasz NODZYŃSKI, Dorota SZAGUN
Wprowadzenie 7

INSTYTUCJONALNE ARCHIWA PAMIĘCI

Jarosław KUCZER
Rola zasobów archiwów europejskich w badaniach nad szlachtą Środkowego Nadodrza 13

Beata GRELEWICZ
Regulacje prawne dotyczące archiwów i ich wpływ na stan zachowania zasobu na przykładzie Archiwum Państwowego w Zielonej Górze 27

Dariusz A. RYMAR
Archiwum Państwowe w Gorzowie Wielkopolskim jako depozytariusz pamięci osób fizycznych 43

Ilona CZECHOWSKA
Potencjał materiałów archiwalnych w kształceniu języka polskiego i niemieckiego. Możliwości dydaktyczne wystaw opartych na materiałach Archiwum im. Karla Dedeciusa w Słubicach 61

Robert R. KUFEL
O roli Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze w zachowaniu pamięci historycznej 77

Piotr Jacek KRZYŻANOWSKI
Cyganie/Romowie na Ziemi Lubuskiej i ich wybitni przedstawiciele w regionalnych zbiorach archiwalno-bibliotecznych 87

Tomasz NODZYŃSKI
Archiwalia „Nadodrza" – zapis pracy redakcji opiniotwórczego lubuskiego czasopisma (wybór źródeł) 109

Anna WOJCIECHOWSKA
„Nadodrze" jako świadectwo budowania tożsamości regionu (perspektywa językoznawcza) 129

KULTUROWE ARCHIWA PAMIĘCI

Katarzyna GRABIAS-BANASZEWSKA
Archiwum domowe Antoniny Żulik – od przypadkowego znaleziska do źródła historycznego 147

Aneta NAROLSKA
Nostalgia Sorauerów. Od indywidualnych wspomnień do kultury pamięci 165

Beata A. ORŁOWSKA
Rodzinna *oral history* jako forma pedagogiki pamięci 183

Marta RUSZCZYŃSKA
Kryminał na łamach „Gazety Zielonogórskiej" 199

Krystian SAJA
Ziemia Lubuska w obiektywie polskich kronik filmowych 215

Dorota SZAGUN
Ujęzykowiona postpamięć w „Geranium" Katarzyny Grabias-Banaszewskiej 231

Grażyna Barbara SZEWCZYK
Spuścizna niemieckiego pisarza Eberharda Hilschera w Polsce. O kolekcji w świebodzińskim muzeum i zbiorach w katowickim archiwum prywatnym 241

WYDARZENIA

Anitta MAKSYMOWICZ
Zdjęcia z Kresów, dokumenty z Iranu, pamiątki z Afryki, listy z Syberii... Archiwa rodzinne jako trzon wystawy stałej w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze pt. „Rok 1945 i pierwsze powojenne lata na Ziemi Lubuskiej" 257